پرپکه

پژوهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـرېـکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د اناچ کی دنړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:

پوهندوی ډاکتر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب پېژندنه:

د كتاب نوم: پرېکړه

لیکوال: پوهندوی ډاکتر عبدالقيوم كريم

خپروندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنگي څانگه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

کمپوزگر: عبدالصبور كريم

ډيزاينگر: ضياء ساپی

پښتی ډيزاين: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکال: ۱۳۹۴ ل كال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۵۲)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د كتاب د محتوا مسوليت ليكوال پوري اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هيواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر

لارويانو ته چې په هيواد کې د علم مشال د دوی

له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانی ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد د ښتونه

هر کله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شبو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پرله پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ښارندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړ. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه کې خپاره شول. ښه مې په یاد دي چې پوره یوولس ټوټې شعرونه مې لیکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او یوازې د نثر او ډرامو لیکنې ته مې ملا وتړله. په **۱۳۵۷** لمریز کال کې کله چې په یوولسم ټولګي کې مې درس وایه، د ((افغان او انګلیس دریو جګړو ته یوه کتنه)) تر سرلیک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاریخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله ولیکله چې تحقیقي بڼه یې درلوده او په دریو برخو کې د ننګرهار په ورځپاڼه کې خپره شوه.

د څو تمثیلي ټوټو تر لیکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) یا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ سټیج ډرامه ولیکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکینیو پردو لنډیزونه په خپله نندارچیانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د یوې نجلۍ پر ژوند څرخیده چې د خپل تره د زوی سره مینه لري خو پلار یې د یو څه شتو او جایداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان یو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هیڅ ځای نه نیسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي ليسې د هلکانو او د ننګرهار د آلايي ليسې د نجونو له خوا د ننګرهار د ليسې په ستيج کې ننداريې ته وړاندې شوه چې وروسته بيا د ننګرهار د ليسې د ښارندويانو په ګټه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپين غر په سينما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هيواد د تکړه ليکوال او ژورناليست ګلستان غالب په واسطه ډايرکټ او د ننګرهار د نومورو ليسو د تکړه لوبغاړو منور ايوبي، داود سروري، زرغونه حياتۍ او نورو له خوا چې نومونه يې زما په ياد کې نه دي پاتې، تمثيل شو. دا يوه سندريزه ډرامه وه چې درې سندرې يې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حياتۍ د ډرامې د نجلۍ رول يې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ويلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به يې ژوندۍ د تمثيل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په يو وخت کې به يې هم تمثيل کاوه او هم به يې سندرې ويلې. سازيانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتيا کوله. د هيواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبيو سندرغاړو استاد يار محمد چې په نومورې لسيزه کې يې د ننګرهار په عالي دارالمعلمين کې د تدريس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفرې چې تيرکال (۱۳۸۲لمريز) څه موده وړاندې شهيد کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلويزيون وتلي هنري خيرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وویل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه لیکنې د کار پیل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمریز کال کې د کال پوهنتون د انجنیری په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصیلات پیل کړ نو ورسره مې د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون، د افغانستان د لیکوالو د اتحادیې د خپرنیز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان د هغه مهال د راډیو، ټلویزیون او افغانفلم د کمیټې د خپرنیز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پیل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د لیکوال، جوړونکي او لوستونکي یا ویاند په توګه کارکاوه، د ټلویزیون د سینمایي خپرونو د ادارې له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نیمې وچې د نومیالیو لیکوالانو لنډې کیسې، ډرامې او نورې لیکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټیګور د ((ډاک ګهر))، ((راجا)) او ((لال کنیر)) د ډرامو یادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عیسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډیپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحادیې له خوا تر چاپ لاندې و، په وروستیو کلونو کې د رامنځته کیدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړې ډرامې نه یوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټایپي نسخې یې د نوموړې اتحادیې له دفتر څخه ورکې شوې. د نوموړو ډرامو له جملې څخه یوازې د ((ډاک گهر)) یا پسته خانې د ژباړې یوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به یې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټیگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټیگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره یوه اوږده معلوماتي لیکنه هم وکړه چې د ټیگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې یې د ډرامه لیکنې په برخه کې زما لید او پوهې ته پراختیا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عیسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصیل له پاره ولاړم نو د نوموړې هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصیل بوخت وم چې په هیواد کې سیاسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پیښور ته کډه وکړه. د تحصیل په پای کې افغانستان ته د ستنیدو لارې د نورو هیوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پیښور ته ولاړم. په پیښور کې یو شمیر نړیوالو مرستندویو ادارو د افغان کډوالو د هوساینې، روغتیا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عیسوي کال کې د بي بي سي د ښوونیزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونیزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پیل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو شمیر ډرامه لیکونکو ته اړتیا درلود. د نوموړې ادارې د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو لیکوالانو ځانونه کاندید کړي و او په نظر کې وه چې د یو تن انګریزلارښود ډن ګرټ له خوا په دوو ډلو کې ترینه د ډرامه لیکنې آزموینه له دوی نه واخیستل شي. د ازموینې د پرمخ بیولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعیل نیاز چې یو تکړه افغان ژورنالیست او د بي بي سي د پښتو څانګې یو تکړه او وتلی پروډیوسر و ، پرمخ بیول کیده. د لیکنې ازموینې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پیل کې د ډرامې د یوې ځانګړتیا ، بڼې او یا د صحنو د ځانګړنې په باب لیکوالانو ته معلومات ورکول کیده ، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په یوه ټاکلي وخت کې دې لیکنه پرې وکړي. د لیکنې له پړاو نه وروسته به له هر لیکوال څخه وغوښتل شو چې خپله لیکنه ولولي څو نور لیکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظریو په پای کې به په خپله لیکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو لیکوالانو نظریې رد کړي او یا یې هم ومني. بیا به د ورځې ټول جریان ثبت او په انګریزي ژبه وژباړل شو او د د ازموینې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د یوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو لیکوالانو څخه یوازې ۱۳ تنه د ازموینې دویم پړاو ته لار پیدا کړل. ازموینه د دویمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینی بڼه دوام وکړ او په پای کې یوازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاځون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډیره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړی به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاځون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاند کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هراړخیزه توګه وڅیړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکریپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو یا د شپیتو صحنو د لیکلو مسوولیت درلود. د ډرامو لنډیزونه مو بیا د لنډیزونو د ایډیټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بیا خواجه شیرازالدین صدیقي) په ګډون دایریده، تر بحث لاندې ونیول او وروستی ایډیټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بیا د ډرامو لنډیزونه مو د پښتو او دري ژبو لیکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډیالوګونه) ولیکي. د ډرامو د لیکلو وروستی پړاو د ډیالوګونو د ایډیټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ایډیټ کولې او بیا به د ډیالوګونو د ایډیټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په یوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کیده. د دغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثیل د تمرین او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړیو شپږو میاشتو پورې مو د ډرامې د لاربښود تر نظر لاندې ډرامې لیکلې چې دا کار د یو ډول روزنیز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بیا افغان لیکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

د دغې ښوونیزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډرامایي صحنې ولیکلې او د صحنو د لنډیزونو د همآهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازیتوب مې تر **۲۰۰۵** کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په میاشتینیو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړیکې تر لسو کلو زیات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عیسوي کال کې هیواد ته بیرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کمیشنرۍ په دفتر کې مې د ډله ییزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپیل کړ، په **۳۲** برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنیدو په باب یوه راډیویي ډرامه ولیکله چې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د ادارې له خوا جوړه او د راډیو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کیسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سینما او په تیره بیا له هندي فلمونو سره مې د ښوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زیاته علاقه درلوده چې وروسته بیا د فلمونو له پاره په لیکنو بدله شوه. د تمثیلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې یادونه وکړه، د ټلویزیون له پاره د رابندرنات ټیګور د ډاک ګهر یا پسته خانې ډرامه په شپیتمه لسیزه کې په دري وژباړله او د استاد عبدالقیوم بیسد په شمول مې د ملی ټلویزیون یو زیات شمیر واکدارانو ته د تمثیل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحید صمدزی، هارون یوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بیسد او نورو ډرامه ډیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تیرشول او نومورې ډرامه ننداريو ته وړاندې نه شو. علت يې ښايي د هغې زمانې د راډيو او ټلويزيون په انحصاري کړيو کې د نوو او ځوانو ليکوالانو د ننوتلو د لارې خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمريز کال کې د راډيو افغانستان د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مديريت کې مې د ليکوال، پروډيوسر او وياند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پيل کړه او يو زيات شمير هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي ټلويزيون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکرپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زيات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره يوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سينمايي پيښو د مياشتني رپورټ ليکلو مسووليت په غاړه درلود او د افغانستان د سينمايي خلکو سره مې ليدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتيا وه چې دا کار زه له هغوی سره ترډيرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نوميالي سينمايي څيرو سنيلدت، شبانه اعظمی او نصيرالدين شاه په ۱۳۶۸ لمريز کال کې له افغانستان څخه ليدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سينمايي لوبغاړو او مينه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنير لطيف او سنيلدت د وينا وو د ژباړې کار راته راوسپارل شو. دغو تولو پېښو له سينما سره زما مينه پياوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتې په ۲۵ مه نېټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصيلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پېښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سيد عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتيا مې د دوو بهرنيو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګريزي ژبه دوه سکرپټونه وليکل چې د سيد عبدالقهار روحاني له خوا ډايرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما يو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پېښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر يو مستند فلم کار کاوه. د نوموړی فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شريکول چې دا کار د هغه له فعاليتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷–۲۰۰۲ کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستيال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د ځو مستندو فلمونو د جوړولو، فلم اخيستنې او ايډيټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنيک سره يې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد ته له راستنیدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عیسوي کال د اپریل په میاشت کې مې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د اوسنی رییس انجنیر صفي الله څیر سره چې زما د پوهنتون د زمانی هم صنفی دی، د تایلیند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کی د جاپان د جایزې د آسیایي هیوادونو په فورم (NHK JAPAN PRIZE ASIAN FORUM ۲۰۰۳) کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړی فورم کې د بیلابیلو هیوادونو یو زیات شمیر فلمونه ننداریې ته وړاندې او تر بحث لاندې ونیول شول. د یوې اونی له پاره دا غونډه ماته د یو اغیزمن روزنیز کورس حیثیت درلود. له دغې غونډې نه پوره یو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې ادارې په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمایت سره مې د (اولاد) د ټلویزیوني هنري او روزنیز فلم سناریو ولیکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخیست. یو کال وروسته مې د جاپان د جایزې د تعلیمي پروګرامونو د سکرپټ د لیکلو د سیالیو له پاره یوه سناریو (همدا کتاب) ولیکله چې د نړۍ د مختلفو هیوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بیا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشمیرل شو او وروسته د جاپان د توکیو په ښار کې د جوړشوو سیالیو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتیجه کې زما سکرپټ لومړی مقام او د جاپان نړیوال جایزه وګټله. سربیره پر هغه زما د (اولاد) فلم هم چې جایزې ته کاندید شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی ننداریې ته وړاندې شو چې د سینمایي خلکو او ننداره کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو.

وروسته مې د دوو نورو فلمونو سناریو ولیکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخیستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پریکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناریو د جایزې په پیسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۶ کال د جاپان د جایزې په سیالیو کې د غوره فلمونو په کتار کې ننداریې ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډایرکټ کار مې د یو تړون له مخې تکړه ډایرکټر عارف بي ریا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزیرې ډاکټرې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړې وزارت په تالار کې د یوې غونډې په ترڅ کې پرانیستل کیده، نو د افغانستان د پیژندل شوي ژورنالیست، علمي شخصیت او د کابل پوهنتون استاد پروفیسور عصمت الهي له خوا ډیر عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زیات تشویق باعث شو. د مجبور د فلم دویم امتیاز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات ، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جایزې یې ترلاسه کړ چې دوه جایزې یې دوو لوبغاړو ته او دریم یې د فلم کامره چلوونکی سید ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناریو په اړه د افغانستان د ټلویزیون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشر موسي رادمنش او د فلم ډايرکټر عارف بي ريا هم راته مبارکۍ راکړې او ويې ويل چې دوی د موثقو معلوماتو له رويه خبر دي چې د مجبور د فلم سناريو هم يوه جايزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جايزو د ويش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جايزې يې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هيواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتيازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پرېکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پرېکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۷ کال د اکتوبر د مياشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په مياشت کې په توکيو کې د ان، اچ، کی د جاپان جايزې له خوا ننداړې ته وړاندې شو چې د فستيوال د ګډون کوونکو له خوا يې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژباړې سره د NHK د ښوونيز ټلويزيوني چينل له لارې زما د سکريپټ د جايزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره يو ځای خپور شو.

د توکيو د فستيوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (BakaFORUM) چې د بکا فورم (Basel-Kalsruhe Forum) په نامه هم يادېږي، منتظم نايکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ايټاليې اوسيدونکی دی، زه يې د ۲۰۰۷ عيسوي کال د سويس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پرېکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستيوال کې ننداړې ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نیټې څخه تر ۳۱ مې نیټې پورې په کابل کې د ګویټه انستیتیوت او د فرانسې د کلتوري مرکز لـه خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دویم نړیوال فستیوال جوړ شو چې د فستیوال لـه پاره د فلمونو د غوره کولو د کمیټې غړیتوب ماتـه هم راکړشـوی و. د افغانفلم رییس انجنیر لطیف، د افغانستان د سینماګرانو د اتحادیې رییس جوانشیر حیدري، نومیالی ډایرکټر او لیکوال احد ژوند ، د ګویټه انستیتیوت افغان مشر ابراهیم هوتک، پیژندلـه شوې ډایرکټره رویا سادات او د عبدالملک شفیعي چې د فستیوال د دایرولو چارې یې پـه غاړه لرلې، د دغې کمیټې نور غړي وو. پـه نتیجه کې د ۲۰ څخـه زیات فلمونـه وکتل شول او د هغوی لـه جملې څخه یوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه په کې د مجبور او پریکړې فلمونه وو، د طلوع د ټلویزیون لـه لارې ننداري تـه وړاندې شول او د ژوري کمیټې لـه خوا چې د هیواد پیژندل شوی ډایرکټر او د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون رییس چې هغـه واحد نظري هم ددغې کمیټې غړیتوب درلود. د جایزو د ویش پـه غونډه کې چې د استقلال د لیسې پـه تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري پـه خپلـه پرانیستونکې وینا کې وویل چې هغـه د ژوري کمیټې د پریکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم تـه جایزه ورکړی شوه چې باید نـه وای ورکړ شوی، او هغـه فلم چې باید د جایزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جایزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زیاته کړه چې دی ځکه د ژوري کمیټې پریکړې ته غاړه کیښوده چې د رای اخیستنې په نتیجه کې ورستی پریکړه صادریدله او بحث او دلایل په کې هیڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلویزیون رییس و، د شمشاد د ټلویزیون یو ستاینلیک چې د شمشاد د ټلویزیون د عمومي رییس او بنسټ ایښودونکی حاجي فضل کریم فضل په واسطه لاسلیک شوی و، د پریکړې د فلم د جوړولو په ویاړ د نوموړي فلم د ډلې په استازیتوب ماته راکړ.

د یادونې وړ بولم چې د جایزو د ویش د غونډې جریان په مستقیمه توګه د طلوع د ټلویزیون له لارې خپریده. د خپرونې ویانده دلافروز ځیرک چې د پښتو ژبې یوه تکړه لوبغاړې، لیکواله، شاعره او د فلمونو ډایرکټره ده، راته وویل چې د فستیوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې یادونه وشوه، ډیره هڅه وکړه چې د بیلا بیلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلویزیون ستاینلیک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلویزیون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځیرک پوهیده چې د خپرونې جریان په مستقیمه توګه خپریږي نو ځکه یې واحد نظري او ماته سټیج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاینلیک ماته راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هیوادنی فستیوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پریکړه) چې د هغو د سناریو د لیکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو ، خو برعکس د فستیوال د جوړونکی یا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډایرکټرانو عکسونه او پیژندنه د فستیوال په اسنادو کې خپریده، غونډو ته هغوی بلل کیده چې په نړیوالو فستیوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستیوال ته د فلمونو د تسلیمولو فورمې ډکې کړې وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښایي دوی په دې خبرو نه پوهیږي او یا که پوهیږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تیره بیا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته لیونتوب ښکاري. زه په دې عقیده یم چې ددې پرځای چې سړی د تیرو کیسو په سپینولو کې وخت تیروي، په راتلونکې کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسیدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه مې د شمشاد ټلویزیون د نشراتو د رییس په توګه مسوولیت په غاړه واخیست، د ټلویزیوني خپرونو، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډایرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلویزیوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د یو ټلویزیوني لنډ هنري فلم د لیکنې او ډایرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه یوه ټلویزیوني پرله پسې ډرامه مې ولیکله چې د فلم اخیستلو یا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار يې د شمشاد ټلويزيون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بيا د شمشاد ټلويزيون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو ، ټلويزيوني او سينمايي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته يې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زياتيږي، خو خدای زده چې په هيواد کې د فرهنګي اسانتياوو او امکاناتو د محدوديتونو په چاپيريال کې د ليکلو او جوړولو امکان يې ترلاسه کړم.

په درناوي

پوهندوی ډاکټر عبدالقيوم کريم

د ۱۳۸۲ لمريز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټینګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند یو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند، د خان ملګری او ناظر

۴. سیلانی: د کلي یو تن او سیدونکی، د پاخه عمر خاوند، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی.

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو یو ځوان هلک، د خان زوی او د ښوونکی زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمینه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لیواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمینې مور.

۹. مدیر: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدیر.

۱۰. ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. څوتنه نور کلیوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای:	د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدیر دفتر

وخت:	ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدیر ملي جامې په تن کې لري او میز یې د افغانستان په درې رنګه بیرغ او د دفتر دیوالونه یې په ښوونیزو چارتونو او کالیزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کمیس یې اغوستی دی، د هغه د میز به مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د یوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیر: (په ډیره مینه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې دا سې ځوک پیژنې چې په د اوسیدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی خو ورځې به په ښوونځي کې تیرې کړم او ورسره به د اوسیدو یو ځای هم ځانته وګورم.

مدیر: (په پلټنې سره) آیا پوهیږې چې ښوونځی پرته له ځلورو دیوالونو، نور هیڅ نلري او ته لومړی ښوونکی یې چې پس له ځو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو، همدا سې راته ویل شوي وو، خو ما پریکړه کړې، هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق ورکوم.

مدیر: (د ښوونکی پریکړه ستاییي) معلم صیب، تاسې ډیر ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پریکړې درناوی او ټینګ عزم ته ته سلام کوم او د هیواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو بریالیتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونې مدیر، له خپله جیبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسلیک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړېږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هیوادنۍ مینه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصویر باندې د فلم ټایټل پیل کیږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند یې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له مځکې پورته کوي او له هغه ځایه د باندې وځي. دموټرو یوې کوچنۍ هډې ته رسیږي او په یو موټر کې د کلي په لور روانیږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کیږي او د کلینر په وینا د کلي په لور ښوځیږي. په تنګو خامه لارو کې له یو څه پلي مزل څخه وروسته د سیلانی په نامه د نوموړي کلي له یوه سړي سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپریږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانیږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تیریږي. د فلم ټایټل د آسونو د پښو په دوړو کې پای ته رسیږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه یې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاوړ څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صیب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: د خپل انډیوال ولسوال لیدو ته. ولسوال یې ډیرنــــــږدې ملګری او ملاتړ دی. خو یوه خبره په یاد ولره

چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی

بیا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا ؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې

څه کارلري؟ !

سیلانی: ای معلم صیب، که سلامت وغواړي، په هر یو کار کې

خنډونه پیدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که دا سې وي نو زه به له خان صیب ســـــره بـــــه خامخاګورم.

سیلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون

به په کلي کې نه اغوندې ښه ! ځکه چې سلامت خان به

یې دا انګریزانو جامې و ګڼي، چې د انګریزانو جامې

یې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې دربانديږ ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بيرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بيا فعالول او د ماشومانو زده کړه ده او بس. زه به د
ماشومانو د زده کړې له پاره هريو ګټورکار ګټه ور
وګڼم.

سيلانی: معلم صيب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خير اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه راکوزيږي او غواړي له جيبه پيسې راوباسې)

سيلانی: نه معلم صيب کرا درنه نه اخلم، خويو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کليوال خپل ماشومان بيا
ښوونځي ته راواستوي چې ښوونځی بيا فعاله شي. زه غواړم سبا
سهار له د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کیږي) دا خو ډیره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ما سره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تاسره خو نه شم تلی. غواړم لومړی شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم (او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تاته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویمه صحنه

ځای: د کلي دیره

وخت: د سهار له چاي څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کلیوالو سره په غونډه کې هغوی ته کلي ته د خپل راتګ موخه بیانوي او د کلي په بیا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپین ږیري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظریې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ویل کیږي. خبرې اترې یو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کلیوالو ته قناعت ورکړي) کلیوالو وروڼو، زه د ماشومانو د تعلیم پر ضد نه یم، مګر دغه ماشومان کار لري، روزګار لري. که چیرې دغه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو د دوی کورني به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا سې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې راولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو وروڼو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډیره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلاني: انځرګله، مولوي صیب ډیره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لو مړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره ومني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته څه ویلی نه شو ، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ !

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرګو به یې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

څو تنه کلیوال له ښوونکی سره په ګډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې یې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو څو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتګ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: سهار

د صحنې پیژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخیژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانیږي چې په ښوونځي کې یې د ښوونکی له خوا هرکلی کیږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بیا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدریس شوي توري د کورنۍ وظیفې په توګه په خپلو کتابچو کې ولیکي. بیا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته رااړوي.

ښوونکی: ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي: (په یو غږ) هو معلم صیب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو کې یې ولیکئ. او اوس وار رارسیږي د حساب مضمون ته. لومړۍ باید شمیرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدریس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظیفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې لیکي.

زرمینه: (راځي او ځلمي ته) ځلمیه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وایم !

زرمینه: داوو ایه چې پرې پوهیږې او که هسې خپل وخت خوشې تیروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهیږم؟ داوګوره ! (په یاديږي یې چې زرمینه سواد نه لري) هو رښتیا ، تا خو سبق نه دی ویلی. لیکل او لوستل دې نه دي زده ، څنګه به پرې وپوهیږې؟

زرمینه: ته یې راته وښایه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې یو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ یې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وایي. شرم دی.

زرمینه: (په اریانتیا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ویلي او ته غواړې چې سبق ووایې !؟

مور: (راننوزي او دهغوی د خبرو له اوریدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته یې لرې. خیر زویه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته یې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رانوځي. د کورنۍ غړي راولاړېږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتیا په کوټه کې خپرېږي)

سلامت: (راننوزي او له سلام او روغبړ څخه وروسته) د زرمینې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمی مور بلې کوټې ته د سلامت خان په جامو پسې ځي او سلامت خان کښیني).

ځلمی: (په داسې حال کې چې خپل کتابونه او کتابچې راټولوي) پلارجانه، کتابچې مې ډکې شوې دي. زه هم درسره ولسوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به یې درته راوړم. ته ورځه ناظر ته ووایه چې آس تیار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلارجانه (او په منډه روانیږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تیارې دي. (او بیرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کیږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیالري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهیږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پریښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووایې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره دباندې نه وځم پلارجانه ! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اريانتيا او انديښنې سره) ستا خبرې راته د يو لوی توپان پيغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له مخکې له خپل انډيوال ولسوال سره وغږېږم.

زرمينه: پلارجانه، زه ستا په خبره ونه پوهيدم ! زه خو غواړم يوازې ليکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځايه پاڅيږي او په غوسې سره وايي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمينه د ناهيلی په عالم کې اريانه پاتې کيږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهاردی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او یا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نیولې او شیبه په شیبه ښوونځي ته را نږدې کیږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته را رسیږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: والیکم سلام معلم صیب، ربښتیا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډېر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زیاتیدونکی شمیر له کلي څخه د بیسوادۍ د له منځه تللو پیغام راکوي.

ناظر: هسي نه چې زمونږه کډه هم د بیسوادۍ له کاروان سره د تعلیم په سیلاب لاهو کړې.

ښوونکی: (په اریانتیا) دا دې څه وویل ناظر صیب؟ بیسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعلیم د آبادي او یووالي پیغام دی.

ناظر: خو خان صیب وایي چې زمونږ د ژوند بقا د کلیوالو په بیسوادۍ کې ده. که کلیوال تعلیم زده کړي نو زمونږ خبره بیا نه مني او زمونږه واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصیب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعلیم په رڼا کې په مینه او وروګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هیڅکله نه.

ناظر: معلم صیب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی یم. نه پوهیږم چې اخر به یې څه کیږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کيږي. نيک کار عملی ګامونو ته اړتيا لري. خير، زه لاړم چې ماشومان راته انتظار باسي. د خداي په امان !
(او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبرو ښه پوهيږم خو ته په دې نه پوهيږې چې ستا له تعليم سره دومره مينه ستا د ژوند لـه پاره لوی عذاب جوړېدای شي.

(د ناظر له خيرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا لـو ستونزې سره مخامخ کيږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانيږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ټولګی او نور بيلا بيل ځايونه

وخت: ورځ

د صحنې پيژندنه:

ښوونکی په ټولګي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدريس په دوران کې د ټولګی د دړې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضيحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو، زه نن خوشحاله يم چې د کلي مشران هم اوس ليکل او لوستل زده کوي.

يو تن: (په خپل ځای ولاړيږي) معلم صيب، يوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی: ښوونکی صيب، زه يې ځواب وايم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده څلمیه، ته یې ځواب ووایه !

څلمی: (درېږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه څلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وايي؟

څلمی ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

څلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ماځخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق وو ایې. زه به هغوی ته ډېر ژر یو کورنی ټولګی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولګي کې ګډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمینې د خوښۍ سبب ګرځي.

زرمینه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پیغام راوړ ځلمیه، زه به په دې ټولګی کې خامخا ګډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (په اندیښنې سره) خو زرمینې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمینه: (خپلې ګل بې بې ته) ګل بې بیجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پیژنم، هغه هیڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګیو پریکړې خو ته هسې هم نه منې، ولې پوښتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل باور له لاسه ورکړی دی که څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتیا ده. بله چاره نه لرو. دهرکار له پاره خو ستا اجازې ته اړیو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپینه یې راته ووایه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لویانو په څنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي. په دې خبره ټول کلیوال خوشحاله دي.

سلامت: (په اندیښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسیدلې ده. معلم صیب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړیه، د تورسرو په سبق ویلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووایې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووایم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وایه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمینې له پاره درته ویله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې یو ځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمينې مورې، زرمينې ته اجازه نه شته چې سبق ووايي. دا زموږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اريانتيا سره) دا چې ماشومان او لويان سبق وايي نو تورسرې يې ولې نه شي ويلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هيچا تعليم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کليوالو څخه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تور سرو تعليم، سوال نه پيدا کيږي سوال.

زرمينه: پلارجانه، په ژوند کې مې يوازينۍ هيله همدا ده چې سبق ووايم.

سلامت: (په غوسه) زرمينې، دا د کور کار به څوک کوي چې ته سبق ووايې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ويلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلميه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زما په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمینه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسویلی) ثابته دي کړه چې ته په رښتیا سره د جرګو پریکړې منې. (او له هغه ځایه په اعتراض آمیزه توګه روانیږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پیښیږي. ګورم به درسره معلمګیه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب یې خان صیب؟

سلامت: د معلم صیب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی یم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووایې او دا خبره زما د زرمینې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صیب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته یې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لومړی زلمی او اوس زرمینه، یاره خان صیب له تانه به یې څه پټوم، که رښتیا ووایم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مینه زیاتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې را پورې مه وهه. زه دومره بې غيرته نه يم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. يو چاره يې وښيه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی بايد چې ښوونځی وتړل شي او بيا معلم صيب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صيب هغه ورځ ليرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودرېږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تاييد په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له ليرې يې خان او ناظر ته پام کېږي چې دده وه خواته په بېړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کېږي نو:

ښوونکی: سلام عليکم خان صيب، تاسې دلته ځنګه؟ ناظر صيب به مو راليږلی و، زه به پخپله درغلی وم!

سلامت: معلم صيب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډير ښه خان صيب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کينئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صیب، موږ ناستې ته نه یو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نو بیا امر او خدمت خان صیب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونیسه چې بیا یې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لویانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صیب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غیرته نه یو چې خپلې تورسري پرېږدو چې له پردو نارینه وو نه سبق ووایي.

ښوونکی: خان صیب، دا خو د کلیوالو پرېکړه ده چې دهغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووایي. زه خو یوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزې او بستره دې وتړه اوله دې کلي نه ډېر ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټینګه پریکړه) خان صیب، زما سبق ورکولو ته راغلی یم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته دا کلی نه شم پریښودی؟ !

ناظر: معلم صیب، دا ستا وروستۍ پریکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تیره بیا ماشومان بې تعلیمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پریکړه وي نو د سلامت خان د پریکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانیږي)

ناظر: (د تګ په حال کې) خان صیب ، اوس څه وکړو؟

سلامت: ناظره، بې له دې چې کلیوال راوغواړو او د کلیوالو پرضد یې راوپاروو ، بله چاره نشته.

ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کلیوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دیره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپین ږیرو جرګه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چو په چو پټیا خپره ده او سپین ږیري یو بل ته ګوري.)

ښوونکی: ګرانو مشرانو ، زما ګناه خو داده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی یم. د لویانو او تورسرو زده کړه د کلیوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنګه چې ته یې وایې. دا زموږ غیرت دی چې موږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارینه وو نه دې سبق ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته يې چې زمونږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعليم سره ضديت همدومره بس دی. خپل کلی او خلک نور له دې نعمت څخه ليرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تير کړي.

ناظر: معلم صيب، مونږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تيريدلای نه شو.

ښوونکی: کليوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعليم کې وينم.

سلامت: معلمه، زمونږ کليوال په خپلو پستو خبرو نور تير ايستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق ووايي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، دا کلی پريږدې او خپل کورته لاړشې.

ښوونکی: زه د کليوالو د پريکړې درناوی کوم. کليوالو ورونو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پيل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پر ضد هيڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو، معلم صيب لکه چې په يوه نه پوهيږي. ده ته خپله پريکړه واوروئ چې پوی شي پوی!

نورګل: (په احتياط سره) خان صيب، خپه کيږه مه، که د چا ميندې، خويندې غواړي چې له معلم صيب نه سبق ووايي، ودې وايي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اريانتيا) ياني تاسې د خان صيب د خبرو مخالفت کوې؟

سيلاني: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنيو په باب پريکړې وکړو او د هغوی د راتلونکې په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صيب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کليوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنيو د زده کړې په باب پريکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صيب د خبرو ملاتړ کوم، خو يوه خبره بله هم زياتوم...که څه هم معلم صيب ما ته ډير ګران دی خو که د شريعت او زموږ ددود او دستور پرضد يو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به يې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو تن: ډېره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتیا نه ده پاتې. راځئ چې یوه دعا وکړو ، الله آمین !

ټول: آمین !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نیوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځای: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره یو ځای راننوځي. سلامت خان د ناظر په موجودګۍ کې له نوموړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوی ته دنده سپاري. نوموړي کسان سلامت خان ته اطمینان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر یوازې پاتې کیږي.

ناظر: خان صیب، دا کار خو کیږي خو اندیښنه مې دې ته ده چې داکار د معلم صیب په مړینه هم پای ته ورسیږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره ، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کلیوالو ته وښیم څوک چې زما خبره ونه مني، انجام به یې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي .)

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پيژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تيارى بوخت دى، دهغوى مقابله کوي، نوموړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له ليرې د پيښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دى، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کيږي.

ناظر: (په انديښنې سره) خان صيب، لکه چې ښوونکی مړشوى دى.

سلامت: (په زياتې انديښنې سره) اوهو، داخو رښتيا هم ډير ژوبل شوى دى وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صیب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تا ته معلومه ده ....

سلامت: (نوموړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ !

ناظر: خان صیب، د کلي خلک په بیړه راروان دي.

(ځو تنه کلیوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ !...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو !

(دواړه ښوونکی په تېپي حالت کې پرېږدي او له هغه ځایه تښتي. کلیوال ښوونکی پیدا کوي سر او لاس یې چې ژوبل شوي دي، په تو کر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له څاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بیړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په لیدو سره وارخطا کیږي) خیریت خو به وي؟

سلامت: خیریت له کومه شو؟ ! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازیګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګری ولسوال سره وګورم، د یو ضروري کار دپاره.

ځلمی: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره یوځای په خپل جیب کې ږدي او راولاړیږي) پلارجانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه ځلمیه، ناوخته دی. زه یوازې ځم.

مور: رښتیا هم اوس ناوخته دی، شپه به درباندې راشي؟ بیا سبا لاړشه.

سلامت: نه ښځې، داسې یوه ستونزه راپیښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بیا ځلمی درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. ځه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظر آس تیار کړی او که نه!

ځلمی: ښه دی پلارجانه، دادی ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سرېه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووايه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووايم؟ ! د زرمينې له لاسه په لويه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پېښه ده؟ انديښنه مې ولې زياتوې؟

سلامت: معلم صيب مې په خپلو کسانو سخت ټپي کړی، کليوال هم وليدلو.

مور: (په اريانتيا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟ !

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همداسې به کيږي. خير زه اوس ځم چې خپل ملګری ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بيرته راګرځي او زياتوي) تاسې هم خپل خيال ساتئ ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظر ته د رانږدې کېدو په حال کې کلیوال وینې چې د دوی په لور راځي، په لوړ غږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کلیوال راورسیدل!

ناظر: راځه له خیره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پر آس سپرېږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صیب...

سلامت: د کور خیال ساته ښه، مونږ ژر بیرته راځو

ناظر: ښه خان صیب،(له ځانه سره) زه خو یې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم!

(آس تیزیږي او په تیزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کیږي. آخوا کلیوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کیږي او ناظر له ویرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سیلانی: (رانږدې کیږي او په پلتنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چیر ته وتښتید؟

ناظر: (په ویرې سره) خان صیب تښتیدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سیلانی: دروغ به نه وایې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: درواغ نه وایم...

سیلانی: (خلکو ته مخ رااړوي) وروڼو ، تر څو پورې به زموږ خلک خپلې فیصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سیلانی ماما رښتیا وایي. سلامت خان د کلی سلامتیا ته زیان رسوي، موږ به یې ترڅو ننداره کوو ؟

یو تن: معلم صیب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسیده ، باید پوښتنه یې وشي.

ښوونکی: (په ټیپي حالت) خو زه نه غواړم چې زما پر سر د کلیوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اریانتیا) معلم صیب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بیا هم غواړې چې له هغه سره حساب و نه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سیلانی: معلم صیب، له همدې امله خو یې ورسره سپینوو. موږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پرېکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: داسې یوه پرېکړه کوو چې ټول کلیوال به یې خامخا عملي کوي.

سیلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: داسې ښکاري چې کلیوال د سلامت خان پرضد پرېکړه کوي. نور نو کلیوال زمونږ په خبرو نه غولیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لیرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودرېږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک ځلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لویدیځ په ځنګله کې په یوه پیښه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډېر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان ورورسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې ماښام

د صحنې پیژندنه:

کلیوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولی او ټپي پروت دی. پښه يې کلک تړل شوی دی)

ناظر: (خان ته په ګيلاس کې شيدې او مملايي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شيدو کې مې درته مملايي اچولې ده قربان دې شم. دا به وخښئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، انديښنه مه کوه، زه ښه يم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. څښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان يې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتيا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بیک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او دهغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس بښه په دښته کې د مځکې په یوه ځوړه کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره یوځای پر مځکه غورځيږي. سلامت خان سخت ټپي کيږي او پر آس د سپريدو توان ورته نه پاتې کيږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زويه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلميه زويه، شپه راروانه ده... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ويره ده. ته داسې وکه چې لاړه شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولي او ما له دې ځې نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا ځنګه یوازې پرېږدم !(یو څه یې په فکر کې ګرځي) هو په یاد مې شو (قلم او کاغذ له جیبه راباسي او پرې لیکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زویه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ویلی و چې آس یو ډېر هوښیار حیوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا موږ ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به یې وګورې چې څه ګټه رسوي. (یو پیغام لیکي، د آس په قبضه کې یې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کیږي)

د فلش بیک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی راسره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) وروڼو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازمایښت ورځ ده زویه. ووایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاڅیږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار څنګ ته یې را کش کوي او بیا) پلارجانه، د انعام اصلي حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هرڅه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ماته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښېني او د خپل زوی پر سر لاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه یې اوښکي هم څاڅي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کيږي.) معلم صيب، ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهيدلی يم.

ښوونکی: خان صيب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مينه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولاي.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کليوال خوښيږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ليکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکتر عبدالقيوم کريم په ۱۳۳۸ لمريز کال کې د ننګرهار ولايت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زیږېدلی دی. لومړني زده کړې يې د جلال آباد ښار د مياعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړي درجه پای ته رسولې او بيا د ننګرهار عالي ليسې ته ولاړ. د ننګرهار له ليسې څخه يې هم په ۱۳۵۸ لمريز کال کې په لومړۍ درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصيلاتو له پاره د کانکور د ازموينې په پايله کې پخوانی شوروي اتحاد هيواد ته معرفي شو، خو له انجنيری سره يې د خپلې مينې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنيري پوهنځي ته تبديل کړ. د نوموړي پوهنځي د سيول انجنيری له ډيپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمريز کال کې په لومړۍ درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په رياست کې د ښوونځيو او ورکتونونو د ودانيو د ډيزاينر په توګه د يوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنيري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بيا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سيول انجنيری په ډيپارټمنټ کې د استاد په توګه يې د هيواد د ځوانانو د تدريس چارې په غاړه واخيستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې يې په ۱۹۹۲ ميلادي کال کې د هندوستان هيواد د اوتراپرديش ايالت د رورکي له پوهنتون څخه د هايدرولوژی په برخه کې خپله ماسټري او په ۲۰۱۴ ميلادي کال کې يې د هسپانيې هيواد د پلازمينې مادريد د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرچم د نړيوال پوهنتون څخه د چاپيريال ساتنې د انجنيرۍ په برخه کې خپله ډاکټري په بري سره بشپړه کړه.

د ژورناليزم او ادبياتو په برخه کې يې د ۱۳۷۱ څخه تر ننه پورې يې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړي دي:

۱. په راډيو افغانستان کې د ژورناليزم، ژباړې او راډيويي پروډکشن بيلابيل روزنيز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه ليکنې شپږ مياشتينۍ روزنيز پروګرام، پېښور

۳. د ماشومانو د پاره ليکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنيز ورکشاپ، پېښور

۴. بيلابيل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورناليزم له ملي انسټيټيوټ څخه د ژورناليزم د اساساتو څلورمياشتينی کورس

۵. رپوټ ليکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنيز شپږ مياشتينۍ ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنيکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنيز ورکشاپ، پېښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د يونيسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلا بيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويټر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکرپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلا بيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف– د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰–۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۲ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستيال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پيل څخه د ۲۰۰۷ کال د مارچ تر پايه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړيکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د مياشتې له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د مياشتې ترپايه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د ډله ييزو رسنيو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستيال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نيټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورۍ د مياشتې ترپايه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د ويانډ او عامه اړيکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د مياشتې له پيل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپايه پورې، په پيښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعليمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعليمي ډرامو د ليکوال او لنډيزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پیښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انسټیټیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انسټیټیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د لیکوال عزت، د منشي پریم چند د غوره کیسو پښتو ژباړه، د افغانستان د لیکوالو ټولنه، **۱۳۲۹** لمریز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حمید ماشوخیل د جایزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهیل (نیمګړی لوبه)، د افغان لیکوالو د لنډو کیسو اردو ژباړه، **۱۹۹۵** میلادي کال، پېښور

۳. فضایي هندسه، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره د فضایي هندسې د پوښتنو حل، **۱۹۹۲**، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاریتم د جدولونو لارښود، د ښوونځیو د یوولسمو ټولګیو د پاره، **۱۹۹۲**، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره **۲۴** انځوریزې ښوونیزې کیسې، لیکنه او ژباړه، ، **۱۹۹۸–۲۰۰۶**، کابل او پېښور

۶. د فلم او ویډیویيزو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره لیکنه، پښتو ژباړه، **۲۰۰۲** میلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګریزي ژبه لنډ مستند فلم، لیکنه، **۲۰۰۰** میلادي کال، کویټه
- اولاد، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۵** میلادي کال، کابل
- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۶** میلادي کال، کابل
- ارمال، دري لنډ ټلویزیوني ننداره، لیکنه او جوړونه، **۲۰۰۶** میلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پریکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲ – ۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۶ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۶۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوند لیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړم د دې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

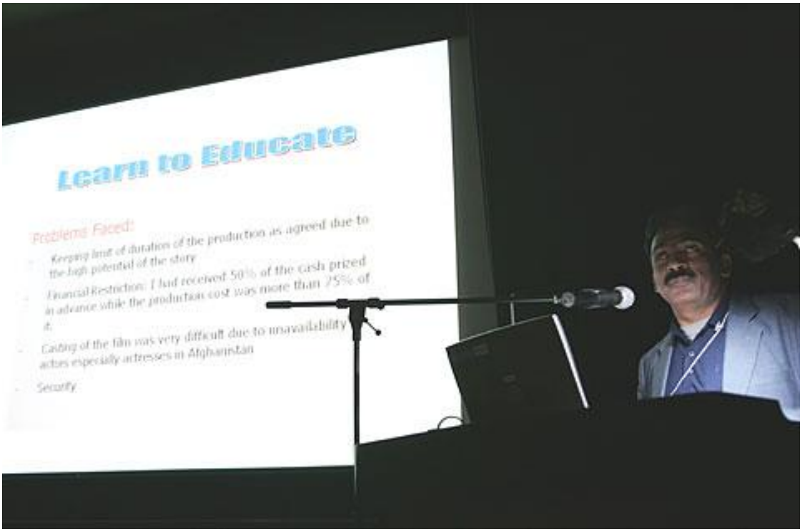

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پرېکړه فلم تر ننداري وړاندې د فلم په باب د معلوماتو د وړاندې کولو په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پریکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښی خوا څخه) د تونس، تایلیند، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندي د بحث په دوران کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پالو او فرهنګپالو شخصیتونو ښاغلیو (انجنیر نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحريک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library